

Enheten för juridik
Maria Nyman, 010-730 9701
arbetsmiljoverket@av.se

Regeringen
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Förstärkt tillsyn av företag som bryter mot arbetsmiljöregelverket för att få konkurrensfördelar – handlingsplan

Bakgrund

Arbetsmiljöverket har i regleringsbrevet för budgetåret 2015 fått i uppdrag att under perioden 2015-2018 förstärka sin tillsyn av företag som bryter mot arbetsmiljöregelverket för att få konkurrensfördelar. Verket ska som en del av uppdraget samverka med relevanta myndigheter, bland annat Skatteverket, Konkurrensverket (samt den myndighet som i Konkurrensverkets ställe kommer att ge upphandlingsstöd), Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten. Arbetsmiljöverket ska senast den 2 april 2015 till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) redovisa en handlingsplan. Redovisning av åtgärder och resultat ska ske i myndighetens årsredovisningar för 2015-2018.

Arbetsmiljöverket har utöver ovan nämnda uppdrag att förstärka tillsynen även fått i uppdrag att utgöra kontaktpunkt för en av kommissionen föreslagen plattform för att förebygga förekomsten av odeclarerat arbete. Eftersom det till stor del handlar om erfarenhets- och informationsutbyte mellan olika myndigheter och även direkta åtgärder som t.ex. samarbeten över gränser finns det ett flertal fördelar med att sammanföra arbetet med förstärkt tillsyn med det arbete som kommer att bedrivas med anledning av plattformen. Arbetsmiljöverkets intention är att bygga upp både kunskap och metoder samt samarbeten nationellt utifrån den föreslagna handlingsplanen som därefter kan användas i internationellt sammanhang. Sverige kan utgöra ett föregångsland i detta avseende.

Arbetsmiljöverkets strategiska mål och arbetet med detta

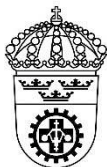
Ett av Arbetsmiljöverkets strategiska mål är: "Färre företag bryter medvetet mot våra regler för att få konkurrensfördelar". För att uppnå målet beslutade Arbetsmiljöverket den 11 juni 2014 om en strategi mot grå företag för åren 2015-

2017, se bilaga 1. Syftet med strategin är att bättre samordna Arbetsmiljöverkets insatser för att färre företag ska bryta medvetet mot våra regler för att få konkurrensfördelar.

Under 2014 tillsattes ett projekt för att skapa en effektivare och mer samordnad myndighetssamverkan, externt och internt mot grå företag, genom att samordna planeringen 2015-2017 och skapa en åtgärdsplan vilket utgör nedanstående handlingsplan. I projektet har identifierats pågående samverkan och tillsyn som har koppling till grå företag, bilaga 1.

Nedanstående handlingsplan utgör exempel på åtgärder som Arbetsmiljöverket ser i dagsläget. Handlingsplanen är ett dokument som löpande ska uppdateras för att kunna justeras och anpassas till aktuella förhållanden.

Handlingsplan 2015-2018 med anledning av regeringens uppdrag om förstärkt tillsyn av företag som bryter mot arbetsmiljöregelverket för att få konkurrensfördelar

Område/mål	Syfte	Exempel på åtgärder som kan vidtas	2015	2016	2017	2018
<i>Stärkt samverkan med myndigheter och andra intressenter, både nationellt och internationellt</i>	Hitta former och kanaler för kommunikation mellan myndigheterna	Identifiera vilka samverkansinsatser vi ska prioritera	→			
		Göra gemensamma tillsynsinsatser	→			
	Utbyta erfarenheter för att öka möjligheten till att inspektera på de ställen där behovet är som störst	Arbeta med nationell myndighets-samordning	→			
	Nå en effektivare tillsyn ur ett helhetsperspektiv	Fortsätta pågående samverkan med berörda myndigheter och andra intressenter	→			
	Visa effekter av arbetet mot grå företag.	Delta i arbetet med EU-plattform för odeklarerat arbete	→			
		I samverkan ta fram effektmål för handlingsplanen och det gemensamma arbetet	→			
<i>Omvärldsbevakning och analys</i>	Ge underlag till planering av tillsynsinsatser för kommande år genom att ge ökad kunskap om samband och	Kontakter med andra myndigheter och intressenter	→			
		Kunskapssammansättningar	→			
		Statistik	→			

	trender i arbetsmiljön.	Interna utbildningsinsatser	→				
	Bygga upp kunskap om vilka risker som finns och vilka regler som bryts av företag som anser sig fått konkurrensfördelar.	Tydliggöra interna kanaler för att ta om hand vad inspektörerna ser ute på fältet	→				
<i>Bedriva en effektiv och trovärdig tillsyn gentemot grå företag</i>	Tillsynen ska bidra till att färre företag bryter mot arbetsmiljörègelverket för att få konkurrensfördelar	Fortsätta pågående tillsynsinsatser	→				
		Utveckla metoder för att fånga upp gråa företag	→				
		Utveckla metoder för tillsyn	→				
		Utifrån samverkan identifiera nya prioriterade tillsynsområden, bl.a. kvinnodominerade branscher	→				
		Prioritera marknadskontrollresurser där de ger störst effekt	→				
		Bedriva tillsyn enligt utstationeringsregistret	→				
		Tydliggöra interna rutiner för att	→				

		omhändertaga de anmälningar som idag kommer in till AV.				
Tydliga regler	Tydligare ansvar för beställare eftersom arbetstagarens arbetsmiljö i viktiga delar är beroende av beställarföretaget. Den som sköter upphandlingen har bristande arbetsmiljö-kunskaper och ställer otydliga krav på underentreprenörer Det är ytterst beställaren som styr hur arbetet ska utföras och genomföras	Driva lagändringar beträffande skyldighet att beakta arbetsmiljön i förfrågningsunderlaget vid upphandlingar över 1 miljon kronor				→
		Driva lagändringar beträffande beställansvar				→
		Omarbeta föreskrifterna om byggnads- och anläggningsarbete beträffande BAS och byggherrens ansvar				→
Utvecklad information och stöd	Visa på fördelarna och vinsterna med att göra rätt Visa att Arbetsmiljöverket arbetar för att främja konkurrensen genom att färre företag bryter mot regelverket för att få konkurrensfördelar. Visa att vi lever som vi lär	Visa med konkreta exempel minskade kostnader och ökad produktivitet				→
		Tydliggöra hur man gör för att göra rätt Informera med hjälp av andra myndigheters kanaler				→
		Informera om gällande regler i våra kontakter med hyresvärdar och				→

		leverantörer i syfte att motverka snedvriden konkurrens				
--	--	--	--	--	--	--

De som deltagit

Detta ärende har beslutats av t.f. generaldirektören Bernt Nilsson. I den slutliga handläggningen har även avdelningscheferna Anna Middelman, Ywonne Strempl och Anna Fogelberg Wik deltagit. Föredragande har varit juristen Maria Nyman.

Bernt Nilsson

Maria Nyman

Bilaga

1. Exempel på pågående samverkan och inspektion kopplat till grå företag

Enheten för juridik
Maria Nyman, 010-730 97 01
arbetsmiljoverket@av.se

Bilaga 1

Exempel på pågående samverkan och inspektion kopplat till grå företag

Övergripande samverkan

Stora branschgruppen, policygruppen

Gruppen är aktiv och träffas ca 4 gånger per år. Sammankallande är Pia Bergman från Skatteverket.

Gruppen består av ledamöter från arbetsgivar- och arbetstagarförbund främst inom LO-området, Ekobrottsmyndigheten, Konkurrensverket m.fl. I november 2014 ordnades ett seminarium, "Konkurrens på schyssta villkor", med tema om problemen kring den offentliga upphandlingen.

Övergripande myndighetssamverkan "Myndighetsnätverket"

Här har vi inte lyckats lokalisera vad eller vem som ingår i denna samverkan.

Polisen

Information på Central Samverkan (polis, åklagare, Arbetsmiljöverket) november 2014.

Information i februari 2015 om myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten.

Samverkan inom jord och skog

Branschgrupp "Den gröna näringen"

Karin Ahlbom från Skatteverket är sammankallande. Arbetsmiljöverket har inte varit aktiv i denna grupp på ett tag.

Samverkan inom bygg och anläggning

Byggsamverkan i Stockholm

Gruppen håller på att startas upp. Byggmästarföreningen och Byggettan i Stockholm avser att starta upp en verksamhet för att med myndigheternas hjälp komma åt grå och kriminella företag inom byggbranschen. Jens Hoffman,

ordförande i Byggmästarföreningen, är sammankallande. Skatteverket och Arbetsmiljöverket har sagt ja till medverkan. Här behövs det personer från Arbetsmiljöverket som arbetar med byggfrågor. Ett första möte i slutet av mars 2015.

Samverkan med Skatteverket

Skatteverket önskar göra inspektioner från och med 2016 angående personalliggare och förhandsanmälningar bygg. Här bör Arbetsmiljöverket medverka och göra gemensamma inspektioner.

Möjlig samverkan med t.ex. Skatteverket i större projekt som Förbifart Stockholm för att arbeta förebyggande och informera redan när projekten startar.

Samverkan med kommunernas miljöförvaltning

Arbetsmiljöverket, kommunernas miljöförvaltning (inspektörer)

Samarbete som bygger på personliga kontakter i arbetet, ej formaliserad samverkan. Inspektörerna kontaktar varandra med tips per telefon och ibland skriftlig info/mail om pågående asbestrivning som inte ser bra ut.

Samverkan inom transport

Illojal konkurrens mm i transportbranschen med Skatteverket, Polisen och Ekobrottsmyndigheten

Första möte mars 2015. Knyter an till de inspektionsinsatser inom transportbranschen som redan görs idag i samverkan mellan bl.a. Arbetsmiljöverket och Polisen.

Samverkan inom transport - tillsyn

I Stockholm finns det en stor välfungerande samverkansgrupp med ett stort antal myndigheter som samverkar; Polisen, Tullverket, Kustbevakningen, Länsstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Transportstyrelsen (flyg, sjö och järnväg), MSB, Forsvarsmaktssäkerhetsråd och Arbetsmiljöverket, ca 12 planerade insatser per år

Under 2014 har vi samverkat med Polisen efter deras förfrågan om bistånd från Arbetsmiljöverket mot oseriösa åkare (grå/svart verksamhet). Vi har gjort ca 20 inspektioner där 5 var föranmälda mot den entreprenör som använde de åkerier som vi arbetade med.

Vid tillsyn av pråmar, arbetsplattformar mm på vattnet har vi en samverkan där Kustbevakningen och Transportstyrelsen och Arbetsmiljöverket gör oanmälda

inspektioner på det som är ute på vattnet som vi inte kommer åt utan den båt som Kustbevakningen tillhandahåller. Två heldagar under 2014.

Även olika oplanerade insatser förekommer tillsammans med Länsstyrelsen, Räddningstjänsten, Kustbevakningen, Polisen, Transportstyrelsen med flera.

En samverkan mellan Arbetsmiljöverket och Polisen i Göteborg som vuxit fram utifrån samverkan i hamnarna. Samverkan sker ur ett trafiksäkerhetsperspektiv. Polisen tittar t.ex. på bilens kondition och färdskrivare, Arbetsmiljöverket tittar t.ex. på lastsäkring och bakgavellyftar.

Samverkan inom hamnar - tillsyn

Arbetsmiljöverket, Polisen, Tullverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen

Gemensamma insatser i hamnarna vid ankommande fartyg/färjor. Samverkan i denna form har skett i Göteborg, Malmö, Stockholm och Sundsvall. Kustbevakningen samordnar insatser i Göteborg.

Samverkan inom omvårdnad

Rehabilitering

Arbetsmiljöverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Kommunförbundet, Västra Götalandsregionen

Samverkan, kallad Västra Götalands Samverkansgrupp, initierades i arbetet med att rehabilitera arbetstagare och få dem tillbaka i arbete. Var intensivt under en period, sedan vilande. Under mer inaktiva perioder bestämde man sig för att hålla liv i nätverket genom att ses någon/några gånger per år, så att verksamhet lätt skulle kunna sättas igång igen vid behov. Samverkansgruppen har ett övergripande ansvar för samordningsförbunden i Västra Götaland. Samverkansgruppen och samordningsförbunden har en gemensam webbsida, www.samverkanvg.se.

Personliga assistenters arbetstid

Arbetsmiljöverket, Försäkringskassan

Samverkan gällande arbetstider för personliga assistenter. Försäkringskassan skickar uppgifter till AV när arbetstider som redovisas verkar bryta mot arbetstidslagen.

Samverkan och tillsyn sett ur ett jämställdhetsperspektiv.

Städ, restaurang mm

Vi behöver beakta och planera för samverkan och tillsyn inom kvinnodominerade branscher i kommande arbete.

Arbetsmiljöverkets tillsynsinsatser för unga i arbete

Unga i arbete kopplat till hästnäringen. Tillsynsinsatser planeras under 2015.